

Quickscan natuurwetgeving voor de aanleg van een fietspad tussen Walik en Steensel

**In opdracht van:
Antea Group B.V.**

6 april 2022
ir. C. de Koning, R. Rijnders BSc en ir. J.P.M. Hovens

Quickscan natuurwetgeving voor de aanleg van een fietspad tussen Walik en Steensel

Opdrachtgever: Antea Group B.V.
Opstellers/controle: ir. C. de Koning / ir. J.P.M. Hovens
Veldwerk: ir. C. de Koning, R. Rijnders BSc en ir. J.P.M. Hovens

Faunaconsult werkt volgens de protocollen in de kennisdocumenten van BIJ12. Onze onderzoeken voldoen daarmee aan de landelijk geldende normen en opdrachtgevers hebben een basis om ons aan te spreken op de kwaliteit van de door ons aangeleverde producten. Onze ecologen voldoen aan de deskundigheidseisen zoals gesteld door RVO. We hechten groot belang aan maatschappelijk verantwoord ondernemen en we zijn PSO gecertificeerd.

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel en status van dit document.....	3
1.3	Leeswijzer	3
2	Wet- en regelgeving	4
2.1	Inleiding.....	4
2.2	Bescherming van Natura 2000-gebieden.....	4
2.3	Natuurnetwerk Nederland	4
2.4	Beschermde planten en dieren.....	5
3	Werkwijze	7
3.1	Beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden	7
3.2	Werkwijze	8
4	Aanwezige beschermde natuurwaarden	9
4.1	Beschrijving plangebied	9
4.2	Natura 2000-gebieden	11
4.3	Natuurnetwerk Nederland	12
4.4	Beschermde planten en dieren.....	13
5	Mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden	18
5.1	Natura 2000	18
5.2	Natuurnetwerk Nederland	18
5.3	Beschermde planten en dieren.....	18
6	Conclusies en aanbevelingen.....	20
6.1	Natura 2000	20
6.2	Natuurnetwerk Brabant	20
6.3	Beschermde planten en dieren.....	20
	Literatuur.....	22
	Bijlage 1: Toelichting per beschermingsregime.....	23

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Antea Group B.V. begeleidt de aanleg van een fietspad tussen de kernen Walik (gemeente Bergeijk) en Steensel (gemeente Eersel). Hiervoor dient de aanwezige vegetatie verwijderd te worden. De voorgenomen ontwikkeling heeft aanleiding gegeven voor deze quickscan natuurwetgeving. Hierin is nagegaan welke effecten de ingreep heeft op lokaal voorkomende beschermde flora en fauna. Daarnaast is nagegaan welke invloed de ingreep heeft op beschermde Natura 2000-gebieden en overige beschermde natuurgebieden.

1.2 Doel en status van dit document

Het risico bestaat dat het plangebied deel uitmaakt van leefgebieden van diverse beschermde soorten. Dit document geeft inzicht in de mogelijke knelpunten in het kader van natuurwetgeving en -beleid en mogelijke effecten als gevolg van het project.

Het doel van dit document is om vast te stellen of de natuurwetgeving de geplande ontwikkeling in de weg staat. De ingreep kan een negatief effect hebben op beschermde natuurwaarden (plant- en diersoorten en bijbehorende leefgebieden) en beschermde gebieden. Dit document geeft aan of en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om te voldoen aan de minimale onderzoekinspanning vanuit de Wet natuurbescherming en het Natuurnetwerk Nederland. Daarnaast worden mitigerende (verzachtende) maatregelen aangegeven om significant negatieve effecten op voorhand te voorkomen en daarmee te voldoen aan de natuurwetgeving.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een korte beschrijving gegeven van de relevante wet- en regelgeving. Hoofdstuk 3 beschrijft de geplande werkzaamheden en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven. Hoofdstuk 5 beschrijft de effecten van de voorgenomen ingreep op Natura 2000-gebieden, de in en nabij het plangebied aanwezige natuurwaarden, evenals de mogelijke overtredingen op de Wet natuurbescherming. Hoofdstuk 6 geeft de conclusies en aanbevelingen weer.

2 Wet- en regelgeving

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een korte toelichting gegeven op de juridische bescherming van de Nederlandse natuur. De Wet natuurbescherming (Wnb), die per 1 januari 2017 is ingegaan, vervangt drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Flora- en Faunawet en de Boswet. De Natuurbeschermingswet 1998 zorgde voor de bescherming van (natuur)gebieden en de Flora- en faunawet regelde de bescherming van alle in het wild levende planten- en diersoorten, dus ook buiten de beschermde gebieden. Bij werkzaamheden met betrekking tot ruimtelijke ingrepen, moest worden nagegaan of deze negatieve gevolgen zouden kunnen hebben voor beschermde soorten en/of beschermde gebieden. Bij kap van bomen moest worden bepaald of de Boswet van toepassing was (de Boswet regelde het behoud van bosopstanden of compensatie ervan). De basis van de nieuwe wetgeving blijft in grote lijnen gelijk, al verandert er wel een aantal zaken.

2.2 Bescherming van Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is de benaming voor een Europees netwerk van natuurgebieden waarin belangrijke flora en fauna voorkomen, gezien vanuit een Europees perspectief. Wat betreft gebiedsbescherming, vervalt de bescherming van de Beschermde natuurmonumenten. Deze vallen echter vrijwel altijd (op enkele kleine gebieden na) binnen Natura 2000 of het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen EHS) en houden dus indirect wel bescherming, zij het niet in dezelfde mate. De provincies hebben daarnaast de bevoegdheid om bijzondere provinciale landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen. Zij kunnen in een later stadium door de Minister worden toegevoegd aan Natura 2000-gebieden.

Verder verandert er voor Natura-2000 gebieden weinig. De bescherming van deze gebieden is namelijk gebaseerd op internationale verplichtingen en die zijn niet veranderd.

Per Natura 2000-gebied zijn (instandhoudings)doelen (voor soorten en vegetatietypen) opgesteld. Iedereen die vermoedt of kan weten dat zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingdoelen, nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied kan hebben, is verplicht deze handelingen achterwege te laten of te beperken. Het bevoegd gezag kan schadelijke activiteiten beperken en eisen dat een vergunning op de Wnb wordt aangevraagd. Regulier beheer en bestaand gebruik zijn opgenomen in Natura 2000-beheerplannen. Na vaststelling van de beheerplannen hoeft daarvoor geen vergunning aangevraagd te worden.

Wetlands worden beschermd door het internationale Ramsar-verdrag. Het zijn ook Natura 2000-gebieden en daardoor beschermd door de Wnb.

Toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Wnb wat betreft Natura 2000-gebieden is opgenomen in hoofdstuk 5.

2.3 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het NNN is gebaseerd op provinciale regelgeving, die met ingang van de Wnb niet is veranderd. In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;

- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten. Het NNN moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

De provincies hebben – zoals ook al in paragraaf 2.2 aangegeven – de bevoegdheid om bijzondere provinciale landschappen of bijzondere provinciale natuurgebieden aan te wijzen. Veel provincies hebben de Nationale Landschappen (sinds 2011 geen onderdeel meer van nationaal beleid) in hun provinciale beleid opgenomen.

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan het provinciale beleid is opgenomen in hoofdstuk 5.

2.4 Beschermde planten en dieren

De lijsten met beschermde soorten zijn veranderd. Er zijn soorten die voorheen beschermd waren en onder de Wnb niet meer en andersom. Zo zijn een aantal soorten orchideeën, de kleine modderkruiper en rode bosmieren sinds 1 januari 2017 niet meer beschermd. De Wnb kent drie algemene beschermingsregimes waarin de voorschriften van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en twee verdragen (Bern en Bonn) zijn geïmplementeerd en waarin aanvullende voorschriften zijn gesteld voor de dier- en plantensoorten die niet onder die specifieke voorschriften vallen, maar wel bescherming behoeven (zie bijlage 1 voor een toelichting op verboden handelingen, afwijkingsmogelijkheden en criteria voor ontheffing/vrijstelling per beschermingsregime):

- Vogels

alle vogels in de zin van de Vogelrichtlijn (paragraaf 3.1 van de Wnb). Verder nemen de meeste provincies de onder de Flora- en faunawet benoemde vogelsoorten waarvan het nest jaarrond werd beschermd over. Voor een aantal vogelsoorten geldt dat hun nesten jaarrond beschermd zijn, ook als de soort op het moment van de handeling geen gebruik maakt van het nest. Dit is het geval wanneer een vogelsoort jaarlijks terugkeert naar zijn nest en niet of nauwelijks in staat is om elders in zijn leefgebied een vervangend nest te vinden of te maken.

- Internationaal beschermde soorten

alle dieren en planten, genoemd in de bijlagen bij de Habitatrichtlijn en de verdragen van Bern en Bonn (paragraaf 3.2 van de Wnb);

- Overige beschermde soorten

soorten genoemd in de bijlage bij de Wnb, die niet onder de reikwijdte van paragraaf 3.2 vallen (paragraaf 3.3 van de Wnb). Hieronder vallen onder meer de ‘algemene’ soorten die onder de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen waren vrijgesteld. Vrijwel al deze soorten zijn door alle provincies eveneens voor ruimtelijke ingrepen vrijgesteld (een uitzondering geldt bijvoorbeeld voor de mol, die onder de Wnb niet meer is beschermd).

De beschermde status van soorten kan echter per provincie verschillen. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten (Provinciale staten van Noord-Brabant, 2016). Er is dan geen ontheffing nodig voor werkzaamheden.

Voor soorten die ook niet in de bijlagen van de Wnb worden genoemd, fungeert de zorgplichtbepaling (artikel 1.11 Wnb) als vangnet. Op grond van deze bepaling moeten schadelijke handelingen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving in beginsel achterwege worden

gelaten, dan wel moeten maatregelen worden genomen om schadelijke gevolgen (zoveel mogelijk) te voorkomen.

De toetsing van de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied aan de Wnb wat betreft flora en fauna is opgenomen in hoofdstuk 5.

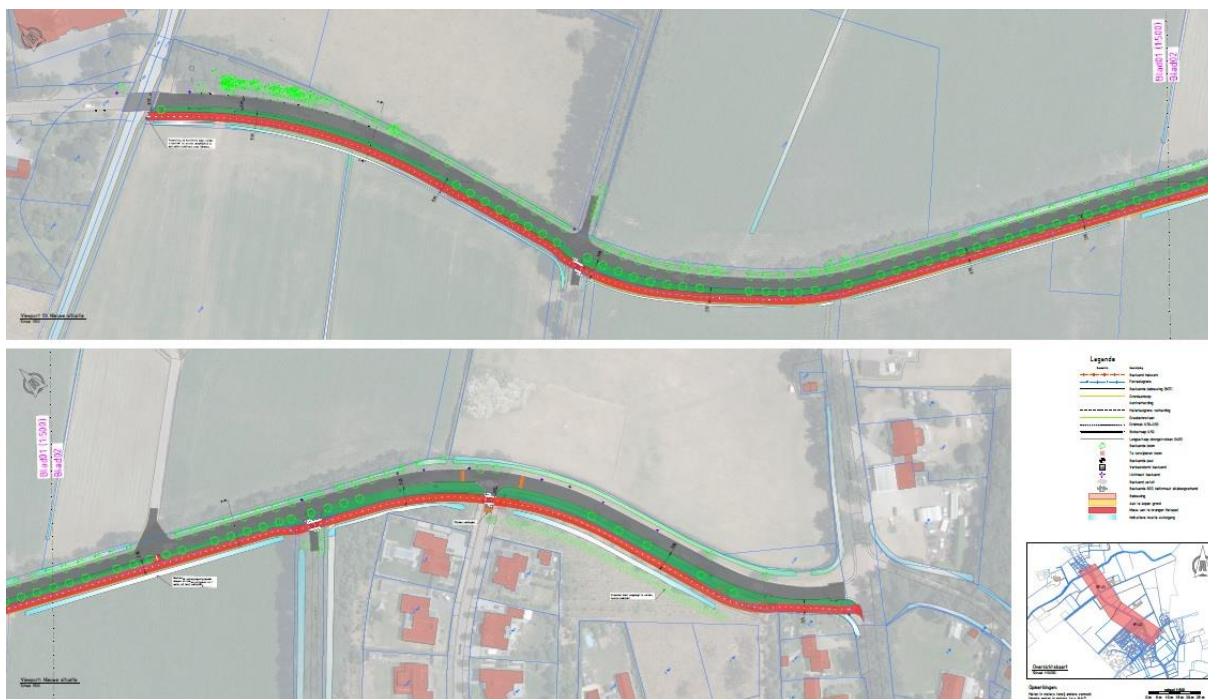
3 Werkwijze

3.1 Beschrijving van de voorgenomen werkzaamheden

De vegetatie wordt waar nodig verwijderd. Vervolgens worden er ten zuiden van de bestaande weg een fietspad en een tussenberm (tussen het fietspad en de bestaande weg) aangelegd (zie figuren 3.1.1 en 3.1.2). In de gemeente Bergeijk wordt het fietspad 3,5 meter breed en de tussenberm 1,5 meter; in de gemeente Eersel wordt het fietspad 3 meter breed met een tussenberm van 1 meter. Over de beek Run wordt een fietsbrug gerealiseerd. De laanbomen (zomereiken) aan de Stevertsebaan worden alle behouden en alle greppels blijven intact.

Figuur 3.1.1. Tekening van het toekomstige fietspad (grijze lijn) in Steensel. Bron: Iv-Infra b.v.

Figuur 3.1.2. Afbeelding van het toekomstige fietspad (rode lijn) in Walik. Bron: Iv-Infra b.v.

3.2 Werkwijze

De quickscan is uitgevoerd door middel van een veldbezoek en een bronnenonderzoek. Op 22 en 23 maart 2022 heeft Faunaconsult het plangebied en de directe omgeving bezocht voor een habitatgeschiktheidsonderzoek. Hierbij werd beoordeeld voor welke plant- en diersoorten het plangebied geschikte habitat biedt. Waarnemingen van soorten in het plangebied zijn genoteerd. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, hollen en potentieel geschikte verblijfplaatsen. Holle bomen werden geïnspecteerd met een ladder, zaklamp en boomcamera (RIDGID SeeSnake). Het bureauonderzoek is gebaseerd op vrij verkrijgbare verspreidingsbronnen en waarnemingen van soorten:

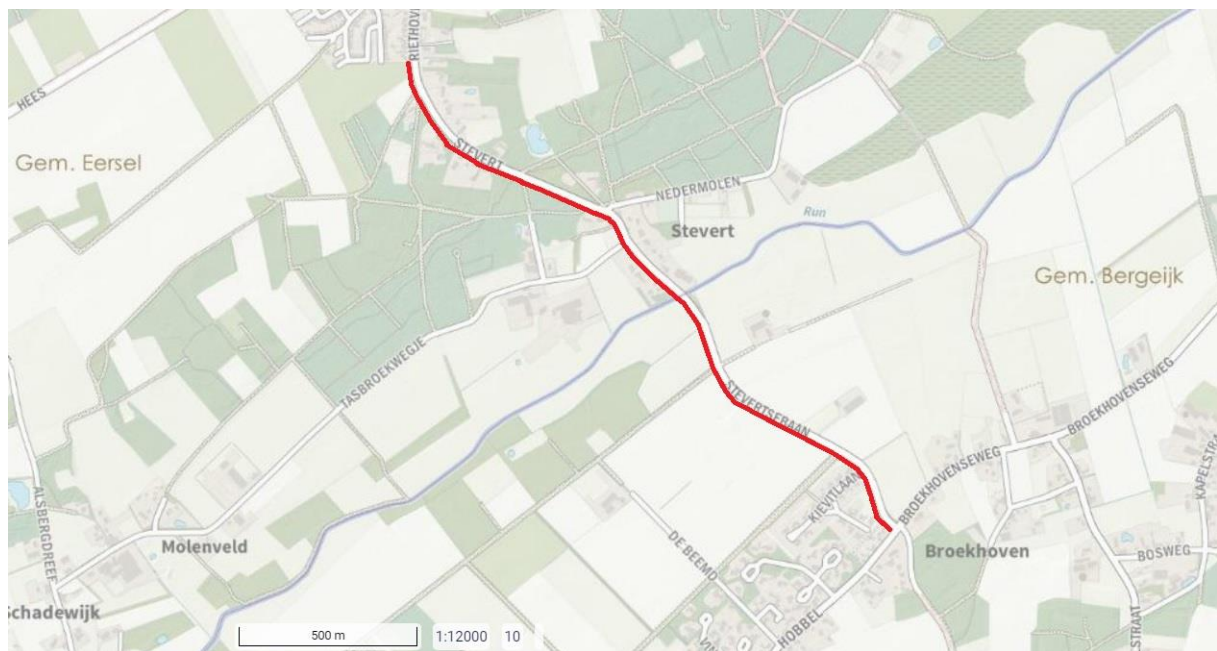
- Synbiosys alterra (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase).
- RAVON (www.ravon.nl). Verspreidingsgegevens van amfibieën, reptielen en vissen.
- FLORON (www.floron.nl)
- SOVON (www.sovon.nl)
- Zoogdierverseniging (www.zoogdierverseniging.nl)
- NDFV Verspreidingsatlas (www.verspreidingsatlas.nl)

4 Aanwezige beschermde natuurwaarden

4.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied (zie figuur 4.1.1) bevindt zich ten zuiden van de kern Steensel en ten noorden van de kern Walik en bevat een strook van 5 meter breed ten zuiden van de wegen Stevert (gemeente Eersel) en Stevertsebaan (gemeente Bergeijk). De omgeving is landelijk ingericht. Het plangebied bestaat uit akkers, bossen en voortuinen. De meeste akkers zijn in gebruik als maïsakker (zie figuur 4.1.2). De voortuinen zijn grotendeels bosachtig ingericht, met soorten als Amerikaanse eik, zomereik, zilverspar, fijnspar, papierberk, ruwe berk, rododendron, berberis, klimop, hulst, taxus, laurierkers, eikvaren en braam (zie figuur 4.1.3). Het bosgebied (aan de weg Stevert; zie figuur 4.1.4) heeft vooral soorten als Amerikaanse eik, zomereik en grove den in de boomlaag. In de struiklaag is voornamelijk braam aanwezig. Een klein deel van het plangebied aan de weg Stevert (nabij de kruising Tasbroekwegje) is ingericht als wei.

Op de gemeentegrens doorsnijdt het plangebied een heldere beek (Run), met op de oevers onder andere groot hoefblad, mannagras, grote brandnetel en vogelmuur. Tussen de akkers (bossen en voortuinen) en de weg bevinden zich greppels, die tijdens het veldbezoek geen water (of watervegetatie) bevatten. Op en in de greppeloevers bevinden zich kruiden als paardenbloem en hondsdraf. Tussen de greppels en de Stevertsebaan (gemeente Bergeijk) bevinden zich laanbomen (zomereiken; zie figuur 4.1.5).

Figuur 4.1.1. Het plangebied (rode lijn). Bron: pdok.

Figuur 4.1.2 Akker (zicht vanaf bebouwde kom Steensel).

Figuur 4.1.3. Bosrijke tuinvegetatie nabij Stevert 3.

Figuur 4.1.4. Bosgebied naast Stevert.

Figuur 4.1.5. Akkers en laanbomen nabij de Stevertsebaan.

4.2 Natura 2000-gebieden

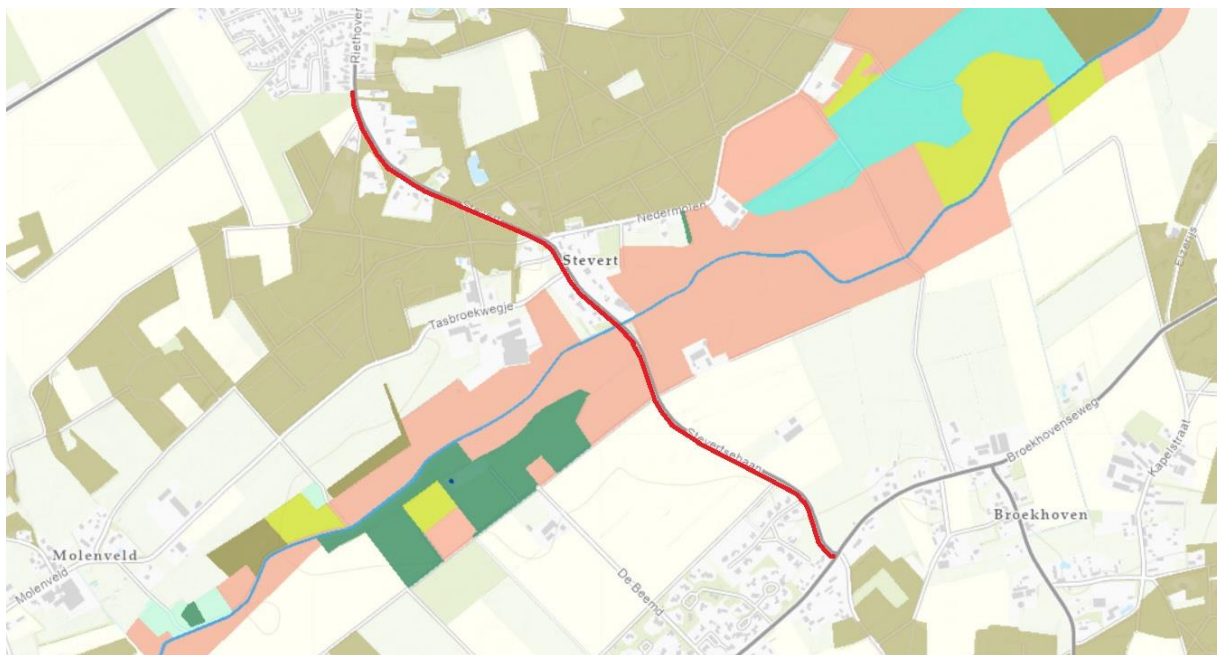
Het plangebied doorkruist op een plek Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux' (zie figuur 4.2). Natura 2000-gebied 'Kempenland-West' ligt op circa 5,5 kilometer ten westen van het plangebied. Andere Natura 2000-gebieden liggen op meer dan 10 kilometer afstand.

Figuur 4.2. Natura 2000-gebieden (groen weergegeven) ten opzichte van het plangebied (rode lijn). Bron: Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

4.3 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt gedeeltelijk in het Natuurnetwerk Brabant (NNB), het Brabantse deel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het betreft de beheertypes ‘Droog bos met productie,’ ‘Beek en bron’ en ‘Nog om te vormen landbouwgrond naar natuur’ (zie figuur 4.3).

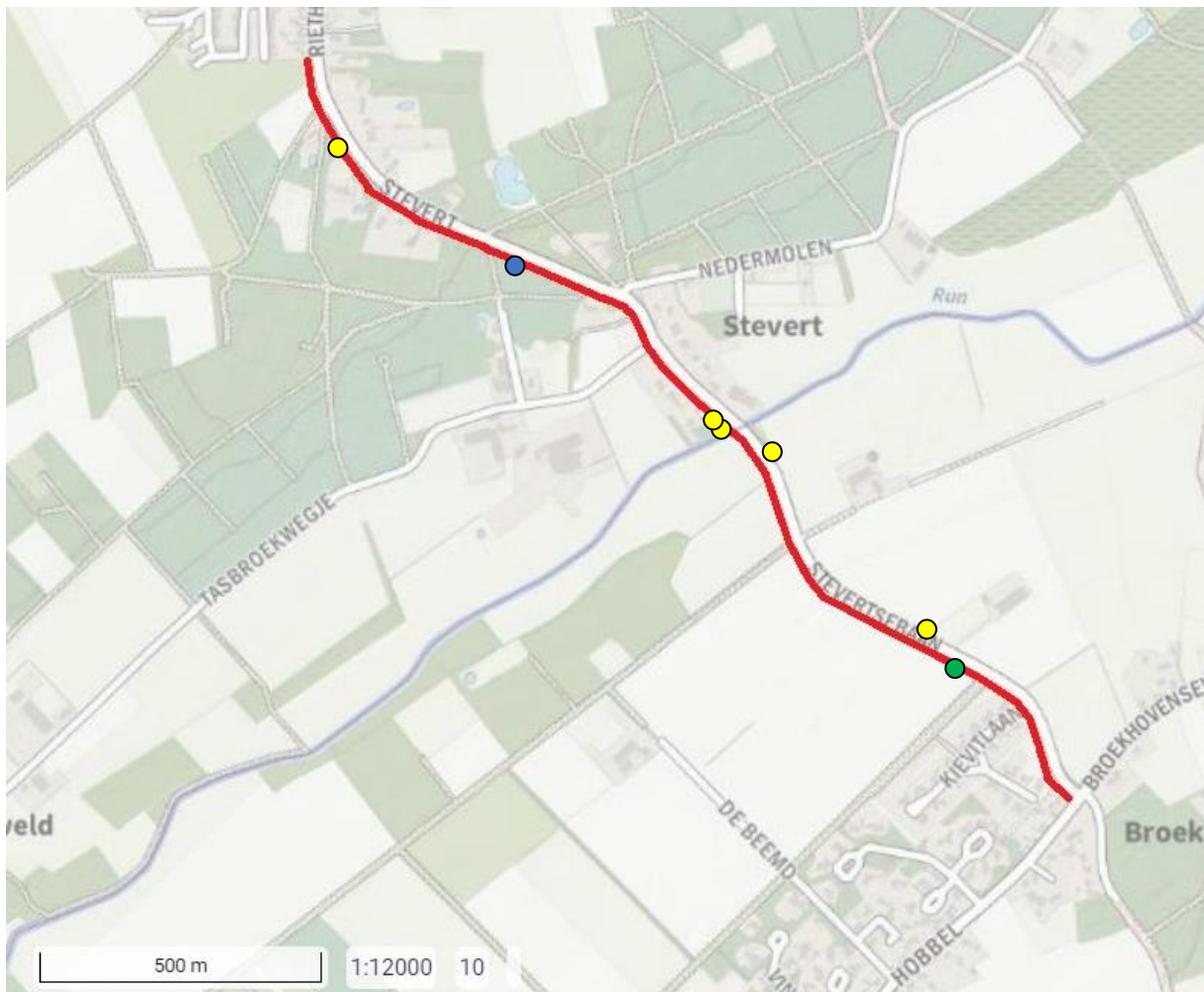

Figuur 4.3. Ligging van het plangebied (rode lijn) ten opzichte van het NNB (gekleurde delen). Bron: Provincie Noord-Brabant.

4.4 Beschermde planten en dieren

Vogels en zoogdieren

In het feitelijke plangebied (de mogelijk te kappen bomen ten zuidwesten van de wegen Stevert en Stevertsebaan) zijn vijf holle (laan)bomen aanwezig. Tijdens het veldbezoek werden deze, op één zomereik na, allemaal geïnspecteerd met behulp van een boomcamera en ladder (zie figuur 4.4.1). De holte in de zomereik (zie figuur 4.4.2) bevond zich op te grote hoogte (buiten het bereik van de ladder) en een andere holte liep dermate ver door (omhoog) dat deze niet geheel met de boomcamera kon worden geïnspecteerd. De twee wilgen nabij de Run hebben grote holtes die op meerdere plaatsen grote openingen hebben. Deze holtes zijn daarom veel te tochtig voor vleermuizen. De holte in de noordelijkste boom bleek zeer ondiep (minder dan 5 cm). Omdat de boom in het zuiden (groene stip in figuur 4.4.1) een enkele holle boom betreft, kan worden aangenomen dat deze geen functie heeft als vleermuisverblijf (deze bevinden zich doorgaans in groepjes holle bomen, waarbij er gedurende het seizoen door de vleermuizen regelmatig wordt gewisseld van boom). Vleermuisverblijven zijn in het tracédeel in Gemeente Bergeijk dus afwezig. De holle boom aan Stevert (blauwe stip in figuur 4.4.1) kon niet volledig worden geïnspecteerd. Omdat deze middenin bosrijk gebied ligt, fungeert deze mogelijk wel als vleermuisverblijf. Het ligt voor de hand dat de laanbomen (met name aan de Stevertsebaan) en plaatsen waar de bestaande weg aan een bosrand grenst (voornamelijk Stevert), fungeren als vaste vliegroute of als foerageergebied. Een aantal vleermuissoorten is in tabel 4.4 opgenomen.

Figuur 4.4.1. Waargenomen holle bomen (stippen) in het plangebied (rode lijn). Enkele holtes zijn te ondiep (gele stippen) om als vleermuis verblijf te kunnen dienen. Eén boom kon niet volledig worden geïnspecteerd (blauwe stip) en één andere holte (groene stip) geheel niet.

Figuur 4.4.2. Holte in een zomereik aan de noordzijde van de Stevertsebaan.

Tijdens het veldbezoek werden koolmees, roodborst, zwarte kraai, houtduif, tjiftjaf, zanglijster, heggemus, boomkruiper, ekster, buizerd, merel, witte kwikstaart en pimpelmees waargenomen. Het is mogelijk dat sommige boomholten worden gebruikt door holtebewonende vogels als spreeuw, koolmees, pimpelmees, boomklever etc. In het plangebied zijn geen roofvogelnesten, andere jaarrond beschermde vogelnesten of eekhoornnesten aangetroffen. Jaarrond beschermde vogelnesten zijn in het plangebied afwezig. Het is echter wel te verwachten dat in het opgaand groen van het plangebied algemeen voorkomende vogels als de heggemus, winterkoning en merel gaan broeden.

Net buiten het plangebied, in de achtertuin van Stevert 35, bevindt zich een buizerdnest en een steenuilennestkast. De steenuilennestkast is volgens de bewoner nooit in gebruik genomen. Het is niet bekend of het buizerdnest in gebruik is. Het deel van het plangebied dat is ingericht als wei, naast de weg Tasbroekwegje, lijkt geschikt als steenuilenhabitat. Bewoners van de Nedermolen 3 (op zo'n 100 meter van voorgenoemd weiland) hebben echter 2 bosuilnestkasten in en nabij hun tuin geplaatst. De bewoonster van Nedermolen 2 bevestigt dat zij jaarlijks jonge bosuilen in de tuin heeft. De aanwezigheid van bosuil (predator van steenuil) op zeer korte afstand maakt het plangebied ongeschikt voor steenuil.

Voor de wezel ogen delen van het plangebied geschikt, wegens de vele bramen en de aanwezigheid van diverse takkenrillen (zie figuur 4.4.3). Bunzing en hermelijn zijn wegens het gebrek aan water in het grootste deel van het plangebied niet te verwachten. Nabij watergang Run is geen dekking of holen aanwezig waar deze laatstgenoemde marterachtigen zich kunnen verschuilen. Dassenburchten, dassenlatrines, -wissels en snuitputjes van dassen zijn in en nabij het plangebied afwezig. In het plangebied leven mogelijk wel enkele algemene zoogdieren zoals de veldmuis (zie tabel 4.4).

Figuur 4.4.3. Op de grens van het bosgebied en Stevert 7a bevindt zich een grote takkenril.

Planten en overige soorten

In het plangebied zijn alleen algemene, niet beschermde planten waargenomen (zie paragraaf 4.1). In het plangebied is één stroompje aanwezig (nabij de weg De Steen). Dit bevat helder, ijzerrijk water. Doordat dit stroompje uitmondt in de Run, is het zeker dat hier vis in voorkomt en is het niet te verwachten dat meer bijzondere amfibieënsoorten het als voortplantingswater zullen gebruiken. De greppels bevatten al vroeg in het jaar geen water en zijn daarom ongeschikt als voortplantingswater voor amfibieën. In diverse voortuinen bevinden zich tuinvijvers (zie figuur 4.4.4), nabij het te realiseren fietspad. Doordat deze vis bevatten, zijn ze ongeschikt als voortplantingswater voor bijzondere amfibieën. Het is wel mogelijk dat enkele algemene amfibieënsoorten delen van het plangebied als landhabitat gebruiken.

Figuur 4.4.4. Nabij het plangebied bevinden zich enkele kunstvijvers, zoals hier aan Stevert 5.

In het atlasblok (5x5 kilometer) waarin het plangebied zich bevindt, is de levendbarende hagedis waargenomen. De bermen naast de weg, gazons in de voortuinen en de akkers zijn echter te kaal en de naast de berm gelegen bossen en bosachtige voortuinen hebben te weinig zonbeschenen plaatsen op de bodem om een geschikte habitat voor de levendbarende hagedis te kunnen vormen. Overige reptielen en andere soorten, die beschermd zijn onder de Wnb, zijn niet te verwachten in het plangebied. Tabel 4.4 geeft de beschermde soorten weer die mogelijk in of direct naast het plangebied voorkomen.

Tabel 4.4. (Potentieel) in het plangebied voorkomende beschermde soorten. Het beschermingsregime van de soorten in de Wnb is eveneens weergegeven.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	Vogels met jaarrond beschermd nest	Internationaal beschermde soorten	Overige beschermde soorten
Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>)			X
Rosse woelmuis (<i>Myodes glareolus</i>)			X
Bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>)			X
Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>)			X
Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>)			X
Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>)			X
Wezel (<i>Mustela nivalis</i>)			X
Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>)			X
Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>)			X
Kleine watersalamander (<i>Lissotriton vulgaris</i>)			X
Grootoorvleermuis (<i>Plecotus auritus</i>)		X	
Rosse vleermuis (<i>Nyctalus noctula</i>)		X	
Watervleermuis (<i>Myotis daubentonii</i>)		X	
Laatvlieger (<i>Eptesicus serotinus</i>)		X	
Ruige dwergvleermuis (<i>Pipistrellus nathusii</i>)		X	
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)		X	

5 Mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden

5.1 Natura 2000

Door de voorgenomen werkzaamheden kan verstoring door geluid en beweging optreden. Deze effecten zijn zeer lokaal. Het plangebied doorkruist het Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Grootte Heide & De Plateux'. Het betreft hier een beek, waar een fietsbrug overheen wordt geplaatst. De aard van de ingreep is echter dermate gering dat er geen significante stikstofdepositie is te verwachten. Effecten op prioritaire habitattypes waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen, zijn daarom niet aan de orde, evenals effecten op prioritaire (broed- en niet-broed-)vogels. Doordat de brug over (en niet in) de beek wordt geplaatst, worden zowel de beekoevers als de beek zelf niet aangetast. Het is niet aannemelijk om te veronderstellen dat de inrichtingswerkzaamheden in het plangebied en het latere gebruik een significant verstoring effect op mogelijk in de beek voorkomende vissen, weekdieren, insecten of planten zal hebben. Hierdoor verwachten wij van de voorgenomen werkzaamheden geen noemenswaardige effecten op bovengenoemd Natura 2000 gebied. Vanwege de afstand verwachten we geen effect op verder van het plangebied gelegen Natura 2000-gebieden.

De hierboven genoemde Natura 2000-gebieden bevatten tenminste één stikstofgevoelig habitatype, dat te maken heeft met overbelasting door stikstof. De aanleg van de fietspaden zal leiden tot wat stikstofuitstoot. Vanwege de afstand tussen de Natura 2000-gebieden en het plangebied verwachten wij echter geen significant effect op bovengenoemde (en verder van het plangebied gelegen) Natura 2000-gebieden.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

Delen van het plangebied liggen in Natuurnetwerk Brabant (NNB). De voorgenomen aanleg van een fietspad zal leiden tot vernietiging van delen van het NNB. Eén deel van het NNB is tevens onderdeel van Natura 2000-gebied 'Leenderbos, Grootte Heide & De Plateux'. De effecten op dit gebied zijn besproken in paragraaf 5.1.

5.3 Beschermde planten en dieren

- Bij de werkzaamheden kunnen vaste rust- en verblijfplaatsen van algemene beschermde zoogdieren en amfibieën worden aangetast. Individuen kunnen hierbij worden verwond of gedood.
- De holle boom aan Stevert fungeert mogelijk als vleermuisverblijf. Indien deze wordt gekapt, verdwijnen mogelijk zomerverblijven, winterverblijven, kraamverblijven en/of paarverblijven van verschillende soorten vleermuizen. Door deze boom te verwijderen, verdwijnen mogelijk vaste voortplantings- of rustplaatsen. Eventueel aanwezige vleermuizen kunnen bij de kap worden gestoord, verwond en/of gedood.
- De holle boom aan de Stevertsebaan, die niet kon worden geïnspecteerd, fungeert mogelijk als vleermuisverblijf. Doordat deze (en omliggende bomen) wordt behouden, verdwijnt er geen mogelijk vleermuisverblijf. Indien er buitenverlichting op deze boom wordt gericht, kan dit wel een verstoring van vleermuizen opleveren.
- De laanbomen en plaatsen waar de bestaande weg door het bos loopt, fungeren waarschijnlijk als vaste vliegrouete of foerageergebied van vleermuizen. Doordat de laanbomen (aan de Stevertsebaan) worden behouden, wordt de vliegrouete hier niet aangetast. Omdat er overal aan de overzijde van de weg (Stevert) of in de directe nabijheid van het plangebied opgaande beplanting aanwezig is, is er overal echter voldoende alternatieve geleiding en foerageergebied aanwezig. In die zin is er dus geen sprake van een aantasting van een vaste rust- en verblijfplaats, zoals bedoeld in de Wet natuurbescherming. Indien er buitenverlichting op de bosranden of laanbomen wordt gericht, kan dit wel een verstoring van vleermuizen opleveren.

- De braamstruwelen en takkenrillen in het plangebied dienen mogelijk als voortplantings- en rustplaats voor kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing). Voor bunzing en hermelijn ontbreekt echter water in het grootste deel van het plangebied. Daarnaast zijn er nergens (oude) holen van konijn, das, mol, etc. waargenomen. Bunzing en hermelijn komen daarom niet in het plangebied voor. Het verwijderen van voorgenoemde vegetaties leidt mogelijk wel tot het vernielen van de voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van wezel en tot het doden van individuen.

- Als de vegetatie tijdens het broedseizoen wordt verwijderd, kunnen broedende vogels worden verstoord (hun jongen kunnen hierdoor te lang worden achtergelaten en eieren kunnen te lang niet worden bebroed) of vernietigd. Ook kan het leiden tot sterfte van eieren en jonge vogels.

- Het buizerdnest bevindt zich aan de achterzijde van het bosgebiedje in de achtertuin van Stevert 35. Het is hierdoor afgeschermd van de bestaande weg en het nieuw aan te leggen fietspad. Hierdoor zijn er geen negatieve effecten te verwachten op de buizerd.

In de volgende tabel zijn de mogelijke overtredingen van de verbodsbepalingen van de Wnb weergegeven. In hoofdstuk 6 wordt uitgelegd hoe deze overtredingen kunnen worden voorkomen.

Tabel 5.3. Mogelijke overtredingen van algemene verbodsbepalingen van de Wnb. Zie bijlage 1 voor een verklaring van de beschermingscategorieën en een overzicht van alle verbodsbepalingen.

Soort	Beschermingsregime Wnb	Art. 3.1 lid 1	Art. 3.1 lid 2	Art. 3.5 lid 1	Art. 3.5 lid 2	Art. 3.5 lid 3	Art. 3.5 lid 4	Art. 3.10 lid 1
Algemene in het plangebied broedende vogels	Vogels	X	X					
Spreeuw, grote bonte specht en andere holenbroedende vogels	Vogels met strenger beschermd nest	X	X					
Vleermuizen	Internationaal beschermde soorten			X	X		X	
Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën	Overige soorten							X

Artikel 3.1 (m.b.t. Vogels)

- **lid 1:** het opzettelijk doden en vangen van vogels

- **lid 2:** het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren en het wegnemen van nesten

Artikel 3.5 (m.b.t. Internationaal beschermde soorten):

- **lid 1:** het opzettelijk doden of vangen van soorten

- **lid 2:** het opzettelijk verstoren van soorten

- **lid 3:** het opzettelijk vernielen en rapen van eieren van soorten

- **lid 4:** het beschadigen en vernielen van de voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van soorten

Artikel 3.10 lid 1 (m.b.t. A-soorten): het is verboden

(a) in het wild levende A-soorten opzettelijk te doden of te vangen;

(b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de A-soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen; en De onder (a) en (b) genoemde verboden zijn niet van toepassing op de bos-, huisspits- en veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende ervan of roerende zaken bevinden (artikel 3.10 lid 3 Wnb).

6 Conclusies en aanbevelingen

6.1 Natura 2000

De plannen zullen naar onze mening waarschijnlijk geen effect op de natuurwaarden in Natura 2000-gebieden hebben. Om elk risico uit te sluiten, is het echter te overwegen de te verwachten stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden te laten bepalen. Indien daaruit blijkt dat er een significante toename is te verwachten, is er een vergunning nodig op grond van de Wnb.

6.2 Natuurnetwerk Brabant

De aanleg van het fietspad leidt op een aantal plaatsen tot vernietiging van het NNB. Om dit verlies te compenseren, dienen er door de Gemeente Bergeijk en Gemeente Eersel een aantal compensatiepercelen te worden aangewezen. Deze worden door de gemeentes als zodanig ingericht.

6.3 Beschermde planten en dieren

Algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën

In het plangebied komen mogelijk zoogdieren en amfibieën voor, die onder de Wnb zijn beschermd. Het gaat om algemeen voorkomende soorten (zogenaamde A-soorten), waarvoor in Noord-Brabant een vrijstelling geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en beheer en onderhoud. Dit houdt in dat deze soorten verstoord mogen worden, zonder dat daar vooraf een ontheffing voor is verkregen. Wel geldt altijd de Zorgplicht (artikel 1.11 Wnb); deze houdt in dat nadelige gevolgen voor dieren en planten altijd zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Om aan de algemene zorgplicht te voldoen, moeten dieren die tijdens de werkzaamheden worden aangetroffen, zo snel mogelijk naar een aangrenzende locatie buiten het plangebied worden verplaatst.

Vleermuizen

Een mogelijk te kappen boom dient mogelijk als vleermuisverblijf. De locatie van deze boom is in figuur 4.4.1 weergegeven als een blauwe stip. Omdat alle vleermuissoorten en hun verblijven streng zijn beschermd, dient deze, in geval van kap, op het voorkomen van vleermuisverblijven worden onderzocht. Dit onderzoek moet voldoen aan het vleermuisprotocol (Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging, 2021).

Indien blijkt dat er vleermuisverblijven aanwezig zijn, dient de functionaliteit daarvan te worden gewaarborgd. Dit houdt in dat er op aangepaste wijze wordt gekapt (zodat er geen vleermuizen worden verstoord of gedood) en dat er vleermuisverblijven in de nieuwe situatie aanwezig moeten zijn. Om vertraging te voorkomen, is het verstandig om vooruitlopend op de resultaten van het vleermuisonderzoek alvast vleermuiskasten verspreid tegen te behouden (laan)bomen rond het plangebied op te hangen. Gedurende deze gewenningsperiode moeten zowel de oorspronkelijke situatie als de nieuw aangebrachte vervangende voorzieningen beide aanwezig zijn. Het is daarom beter om voor zekerheid te gaan en alvast 4 vleermuiskasten van types als VK WS 08 Vleermuisenkast of VK WS 04 Vleermuisenkast (te bestellen bij vivarapro.nl) of 1FF of 3FF (te bestellen bij Waveka) op te hangen. Dit dient te gebeuren tegen te behouden (laan)bomen binnen een straal van 100 à 200 meter van het plangebied (BIJ12a, 2017), onder begeleiding van een deskundige. Als blijkt dat er vleermuisverblijven aanwezig zijn die door de werkzaamheden zullen worden vernietigd, wordt vertraging van de werkzaamheden (in verband met de gewenningsperiode) in de meeste gevallen voorkomen.

Bij laanbomen en op de plaatsen waar het fietspad in het bos wordt aangelegd, zijn geen aantastingen van een eventuele vaste vliegroute en/of foerageergebied voor vleermuizen te verwachten. Er blijven voldoende alternatieve vliegroutes voor vleermuizen aanwezig. Om verstoring van vleermuizen aldaar te voorkomen, mag er tot op een afstand van 10 meter van deze overige bomenrijen (zowel binnen als buiten het plangebied) alleen vleermuisvriendelijke buitenverlichting worden geplaatst; van de bomen

af omlaag gerichte straatverlichting, met een scherpe bundel, zoals ledlampen. Hierbij kan worden gekozen voor amberkleurige UV-vrije led armaturen (Zoogdiervereniging, 2011) of rood licht (Spoelstra et al, 2017).

Wezel

De braamstruwelen en takkenrillen in het plangebied dienen mogelijk als voorplantingsplaats en rustplaats van wezel. In Noord-Brabant, bestaat onder de Wnb voor deze soort geen vrijstelling. Vanuit het provinciale beleid dient er dus rekening te worden gehouden met de wezel. Het is daarom nodig aanvullend onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van wezels (conform Bouwens, 2017). Indien daaruit blijkt dat de soort aanwezig is, dan is het nodig er voor te zorgen dat er op de lange termijn voldoende habitat aanwezig blijft. Ook dient er in dat geval een ontheffing op de Wnb te worden aangevraagd.

Algemene vogels

In de opgaande vegetatie in het plangebied komen mogelijk beschermde vogelnesten voor tijdens het broedseizoen. Het gaat om vogels waarvan het nest niet jaarrond wordt beschermd of als strenger beschermd wordt beschouwd. Hiervoor zijn maatregelen die negatieve effecten voorkomen wel verplicht. Verstoring van broedvogels en vernietiging van vogelnesten kan worden voorkomen door de vegetatie buiten de periode 15 maart – 15 juli (het broedseizoen van de meeste vogels) te verwijderen. Door naleving van deze maatregel worden ten aanzien van vogels geen overtredingen op de Wet natuurbescherming begaan.

Strenger beschermde vogels

In enkele bomen in het plangebied bevinden zich (spechten)holtes die door verschillende holtebroedende vogels (spreeuw, koolmees, pimpelmees, boomklever, etc.) als nestholte kunnen worden gebruikt. Het gaat om ‘categorie 5 soorten’; dat wil zeggen dat hun nest niet jaarrond is beschermd, maar dat er middels een omgevingscheck dient te worden nagegaan of er in en rond het plangebied voldoende alternatieven aanwezig zijn (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2021; Ministerie van Economische zaken, 2016). Door middels een vogelinventarisatie in beeld te brengen welke broedterritoria er zijn, kan er worden gecompenseerd door nestkasten op te hangen tegen de aanwezige laanbomen rond het gebied. Uiteraard dient de kap van de holle bomen ruim buiten het broedseizoen plaats te vinden (buiten de periode 1 maart – 15 augustus).

Literatuur

- BIJ12, 2017a Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0. BIJ12, Utrecht.
- Ministerie van Economische Zaken, 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Bouwens, S. 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Versie 11 oktober 2017.
- Provinciale staten van Noord-Brabant. 2016. Verordening van Provinciale Staten van de provincie Noord-Brabant houdende regels ter bescherming van de natuur (Verordening natuurbescherming Noord-Brabant). Link: http://decentrale.regelgeving.overheid.nl/cvdr/XHTMLoutput/Historie/Noord-Brabant/600901/CVDR600901_1.html.
- Spoelstra, K., R.H.A. van Grunsven, J.J.C. Ramakers, K.B. Ferguson, T. Raap, M. Donners, E.M. Veenendaal en M. E. Visser. 2017. Response of bats to light with different spectra: light-shy and agile bat-presence is affected by white and green, but not by red light. The Royal Society Publishing. www.rspb.royalsocietypublishing.org.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus en Zoogdiervereniging. 2021. Vleermuisprotocol 2021, januari 2021. www.netwerkgroenebureaus.nl en www.zoogdiervereniging.nl.
- Zoogdiervereniging, 2011. Een vleermuisvriendelijke kleur voor verlichting. www.zoogdiervereniging.nl/een-vleermuisvriendelijke-kleur-voor-verlichting.

Bijlage 1: Toelichting per beschermingsregime

Vogels

Verbodsbepalingen en afwijkingsmogelijkheden

Het beschermingsregime voor vogels is neergelegd in de artikelen 3.1 tot en met 3.4 van de Wnb. Deze bepalingen gelden voor alle van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.

Op grond van de artikelen 3.1 en 3.2 gelden voor deze vogels de volgende verboden:

- het opzettelijk doden en vangen van vogels (artikel 3.1 lid 1 Wnb)
- het opzettelijk vernielen en beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren en het wegnemen van nesten (artikel 3.1 lid 2 Wnb)
- het rapen en houden van eieren (artikel 3.1 lid 3 Wnb)
- het opzettelijk storen van vogels indien dit van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (artikel 3.1 lid 4 en 5 Wnb)
- het verkopen, vervoeren voor verkoop, onder zich hebben voor verkoop of ten verkoop aanbieden van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 1 Wnb)
- het, anders dan voor verkoop, houden en vervoeren van (gemakkelijk herkenbare delen of producten van) dode of levende vogels (artikel 3.2 lid 6 Wnb)
- het, voor zover bij of krachtens de Wnb toegestaan, vangen of doden van vogels met – kort gezegd – verboden middelen en het achtervolgen met behulp van in de Vogelrichtlijn genoemde vervoermiddelen overeenkomstig de in de Vogelrichtlijn omschreven wijze (artikel 3.4 lid 1 Wnb).

Het beschermingsregime gaat uit van het ‘nee, tenzij-principe’. Dit betekent dat de genoemde schadelijke handelingen verboden zijn, tenzij het bevoegd gezag een afwijking van het verbod toestaat. Die toestemming kan worden verleend door middel van een ontheffing of vrijstelling.

Criteria voor ontheffing of vrijstelling

Gedeputeerde staten (‘GS’) kunnen van vrijwel alle hierboven omschreven verboden ontheffing verlenen. Provinciale staten (‘PS’) kunnen daarnaast bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden. Voor een paar specifieke verboden is de minister van Economische Zaken (de ‘minister’) het bevoegd gezag, namelijk de verboden die zien op de verkoop en het vervoer van vogels. Indien een afwijking van een verbodsbepaling wordt toegestaan, moet daarbij in ieder geval worden bepaald op welke soort de afwijking betrekking heeft, welke middelen, installaties of methoden voor het vangen of doden zijn toegestaan en welke voorwaarden gelden ter beperking van de risico’s en met betrekking tot het tijdstip en de plaats van de handeling. Daarnaast moet voor de verlening van een ontheffing of vrijstelling aan een aantal cumulatieve criteria zijn voldaan. Dit betekent dat er:

- geen andere bevredigende oplossing mag bestaan,
- de maatregelen niet mogen leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort en
- de ontheffing nodig is in verband met één van de volgende zes gronden:
 - het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
 - het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
 - ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
 - ter bescherming van flora of fauna;
 - voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten of voor de daarmee samenhangende teelt; of
 - om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Internationaal beschermde soorten

Internationaal beschermde soorten zijn strikt beschermd

Deze soorten worden in de praktijk vaak aangeduid als de ‘strikt beschermde soorten’, omdat voor deze soorten alleen onder strikte voorwaarden ontheffing van een verbodsbepaling kan worden verkregen. Bekende voorbeelden van habitatsoorten zijn de drijvende waterweegbree, de rugstreeppad en de zandhagedis.

Verbodsbepalingen

De belangrijkste verboden uit de Wnb zijn:

- het opzettelijk doden of vangen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 1 Wnb)
- het opzettelijk verstoren van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 2 Wnb)
- het opzettelijk vernielen en rapen van eieren van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 3 Wnb)
- het beschadigen en vernielen van de voortplantingsplaatsen en rustplaatsen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 4 Wnb)
- het opzettelijk plukken en verzamelen, afsnijden, ontwortelen en vernielen van habitatsoorten (artikel 3.5 lid 5 Wnb)
- het, anders dan voor verkoop, onder zich hebben of vervoeren van habitatsoorten (artikel 3.6 lid 2 Wnb).

Criteria voor ontheffing of vrijstelling

Gedeputeerde Staten kunnen van deze verboden ontheffing verlenen en Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van deze verboden (artikel 3.8 lid 2 en 3.9 lid 2 Wnb). Er is een aantal (cumulatieve) criteria (opgesomd in artikel 3.8 lid 5 Wnb) om ontheffing of vrijstelling te kunnen verlenen; deze worden slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat (alternatieventoets);
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- de ontheffing of vrijstelling nodig is:
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
 - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Overige beschermde soorten

Algemeen

Overige beschermde soorten zijn niet beschermd vanwege de Europese wet- en regelgeving. Het gaat hier om de in het wild levende diersoorten die worden genoemd in onderdeel A van de bijlage bij de Wnb. Voorbeelden zijn de hermelijn en de wezel ('A-soorten'). Daarnaast worden vaatplanten beschermd van de soorten die worden genoemd in onderdeel B in de bijlage bij de Wnb, zoals de akkerboterbloem en de muurbloem ('B-soorten'). Uit de wetsgeschiedenis is gebleken dat het nodig is om deze soorten bij wet aan te wijzen, omdat zij niet voldoende worden beschermd door enkel de zorgplicht. Het gaat daarbij in het bijzonder om soorten die in Nederland in hun voortbestaan worden bedreigd. Op de bijlagen zijn dan ook bijvoorbeeld de Rode Lijst-soorten aangewezen.

Verboden handelingen

Het is verboden op grond van artikel 3.10 lid 1 Wnb:

- (a) in het wild levende A-soorten opzettelijk te doden of te vangen;
- (b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de A-soorten opzettelijk te beschadigen of te vernielen en
- (c) B-soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

De onder (a) en (b) genoemde verboden zijn niet van toepassing op de bos-, huisspits- en veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende ervan of roerende zaken bevinden (artikel 3.10 lid 3 Wnb). Voor deze overige soorten gelden dus minder verboden dan voor de strikt beschermde soorten. Zo is bijvoorbeeld het (opzettelijk) verstoren van soorten niet verboden.

Ruimere afwijkingsmogelijkheden

Voor de overige soorten gelden bovendien ruimere afwijkingsmogelijkheden dan voor de strikt beschermde soorten. Artikel 3.8 Wnb (dat de afwijkingsmogelijkheden voor Habitatsoorten bepaalt) is grotendeels van overeenkomstige toepassing op de overige soorten. Dit betekent dat een ontheffing of vrijstelling slechts wordt verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat (alternatieventoets);
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan;
- de ontheffing of vrijstelling nodig is:
 - in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
 - ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
 - in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
 - voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten; of
 - om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Anders dan voor Habitatsoorten, kan voor de overige soorten ook ontheffing of vrijstelling worden verleend als dit noodzakelijk is (artikel 3.8 lid 2):

- in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;

- ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
- ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
- ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
- in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
- ten behoeve van het algemeen belang.

Overzicht verbodsbepalingen Wet natuurbescherming (Ministerie van Economische Zaken, 2016)

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen